

SOVINY

ročník třináctý

číslo podzimní

listopad 2022

LÉTO UTEKLO JAKO VODA, OBDOBÍ VÝLETŮ JE ZA NÁMI.

Bylo krásné s Vámi strávit čas na zámku, kde jsme navštívili výstavu o kaméliích, ve sloupském kostele jsme nasáli velikonoční atmosféru, nemohli jsme vynechat jarní procházku po zahradnictví v Šebrově a na přehradě Palava. Vydali jsme se i na - již mnohým známou - farmu U Lamáka. Lamy, psi a koně nám předali kus radosti a energie. Posledním výletem pak byla návštěva kostela ve Vranově. Tento kostel je jeden z nejhezčích v našem okolí. Je to místo Narození Panny Marie, se kterou jste se mohli duchovně setkat a pomodlit se k ní.

Také jsme prožili spoustu krásných chvil na akcích našeho domova. Masopustní průvod se doslova protančil po všech odděleních až ke svátku MDŽ, kdy v atriu vzniklo molo, po kterém se promenádovaly dámy oděné ve stylu 10., 20. a 30. let. Protože máme rádi hudbu, v tento den jsme přivítali členy divadla Slunečnice, kteří nám svátek žen zakončili hudebním vystoupením. Během jarního období jsme si čas zpříjemňovali malými „koncerty“ u harmoniky.

Abychom stále jen neseseděli, pozvali jsme tanečního mistra, který všechny zvedl ze židle. Za zmínku stojí návštěva obyvatel Domova Olga, se kterými jsme strávili krásné dopoledne u pohoštění a hudby. Chtěla bych Vám poděkovat, že se účastníte Školy 3. věku, kterou vnímám jako zpestření a jako přínos nových informací. V našem Domově se scházíme v rámci pěveckého souboru Sováček, pokud máte rádi hudbu, rádi si zazpíváte nebo jen zabroukáte, jste vítáni.

Nastal podzim. Čas, kdy si tělo začne říkat o klid u čaje, deky a hezkého filmu. V tomto pošmurném, dušičkovém období více sdílíme myšlenky na své milé, kteří na nás dohlíží z protilehlého břehu, zapalujeme pro ně svíčky a nosíme na místo odpočinku květiny. Podzimní čas má i svá kouzla. Listí na stromech hraje všemi barvami, kdy zároveň pomalu opadá a krásí zem. Podzimní sluníčko nehřeje, ale stále dodává tolik potřebnou energii, která nám vydrží až do jara. Přeji Vám klidné období ve zdraví.

Za sociální úsek Lenka Krejčířová

NAŠE OBLÍBENÉ AKTIVITY

Náš čas se stále snažíme vyplňovat činnostmi, které nás těší. Máme na výběr velké množství různých aktivit, jejichž obsah je vždy velmi pestrý, a tak si v nich každý najde to své. Jak se říká – ten svůj šálek kávy. A káva nás provází i během některých aktivit a její vůně jen umocňuje pohodovou atmosféru na celém oddělení. Ke kávě se často podává námi vlastnoručně zhotovený moučník. Teď na podzim samozřejmě převažují jablkové záviny, šátečky a všelijaké koláče a řezy s tímto oblíbeným ovocem.

Velmi nás také baví aktivity spojené s pohybem a s hudbou. Známe spoustu lidových písniček a moc rádi si během dne zazpíváme. Pohyb uplatníme při taneční terapii i pravidelném cvičení s rehabilitační sestrou.

S chutí se zapojíme do trénování paměti. Doplnujeme přísloví, luštíme tajenky, kvízy, hrajeme hry. Zábavnou formou si tak připomínáme své znalosti.

Se zájmem posloucháme předčítání, někdy tvoříme pro radost rozličné dekorace a nezapomínáme ani pečovat o naše květiny a bylinky v mobilních záhonech.

Stále se snažíme být aktivní, rádi si povídáme, vzpomínáme a společně strávený čas tak vnímáme jako příjemné chvíle, které nám dávají pocit, že tady jsme doma.

Hezké dny Vám přeje aktivizační pracovnice Radka Sedláková

NAŠE ZAHRADA A PTÁCI

Součástí SENIOR centra je krásná rozlehlá zahrada. Když se na podzim a před zimou začne zahrada ukládat k zimnímu spánku, zdálo by se, že už na ní nebude nic k vidění. Opak je pravdou. Když se trochu přičiníme, můžeme mít divadlo po celou zimu. Již loni jsme za pomoci uživatelů DZR připravili namísto mobilní zahrádky mobilní stůl pro ptáky. Tam se celou zimu slétali a my měli neskutečnou podívanou. Stačí pár semínek, lojových koulí a ptáci vám budou vděční. Proto jsme si dovolili pár typů, jak si tuhle podívanou zajistit a těšit se tak z kusu přírody, která pohladí a zahřeje na duši i v mrazivých dnech.

1. Ptáci budou navštěvovat mnohem raději zahradu, která jim nabídne dostatek potravy i možnost úkrytu či hnízdění. Proto jim dopřejte nejen stromy, ale také bujně rostoucí skupiny keřů. Některé ptačí druhy s oblibou hnízdí v živých plotech. Zvláště oblíbeným cílem ptáků budou dřeviny s plody. Dobrou volbou budou jeřáby, agónie, skalníky, hlohy nebo planě rostoucí šípkové růže.
2. Pokud chcete, aby se z vaší zahrady stal doslova ptačí ráj, ponechte na záhonech i přes zimu suché semeníky květin. Květenství trav skrývá nejen semínka, ale také larvy hmyzu, které jsou důležitou součástí jídelníčku hmyzožravých ptáků. Kvalitním zdrojem potravy jsou také suché semeníky trvalek nebo letniček. Pokud

ponecháte na záhonech květy slunečnic, semínka v nich dlouho nezůstanou, proto si jich pár schovejte na horší časy, kdy je ptáci ocení jako přírodní krmítko.

3. Ptačí budky a krmítka se často zaměňují. Zatímco krmítko slouží pouze ke krmení, budka je určená k hnízdění. Dřevěné krmítko je klasika, která se hodí do všech zahrad, volit ale můžete i typ z plastu, který se dobře omývá. Hygiena obou staveb je důležitá, hlavně po zimě krmítko i budky pečlivě vyčistěte, a pokud to jde, umyjte je i saponátem. Volně žijící ptáci totiž mezi sebou šíří různé nemoci, přičemž častým důvodem nákazy je návštěva znečištěného krmítka.

4. Krmení ptáků baví nejen malé děti, ale i dospělé. Je to tak trochu kreativní činnost, do které můžete zapojit své znalosti z ornitologie i fantazii. Dobrým pomocníkem vám budou různé směsi ořechů a semen, pro hmyzožravé ptáky pak sušené larvy. I v našich zahradnických centrech seženete celou řadu krmiv včetně lojových koulí pro různé skupiny ptactva, vyrobit si ale můžete i vlastní. Při krmení však pamatujte, že veškerá potrava musí být čerstvá a v dobré kvalitě, na žluklé ořechy raději zapomeňte.
5. Jedním z nejužitečnějších ptáků, kterého můžete snadno nalákat i na svou zahradu, je strakapoud velký. Protože se na zimu nestěhuje za teplem, může být i on častým návštěvníkem krmítka. V oblibě má hlavně arašídý a tukové krmivo v jakékoliv podobě. Pro zahradu je užitečný hlavně tím, že se celoročně živí hmyzem i jeho larvami, dokáže ji tedy přirozeně zbavit některých škůdců.

*Krásný zbytek podzimu a klidnou zimu přejí aktivizační pracovnice Petra Musilová
a Martina Smolíková*

Co bude?

*Léto se zvolna ku podzimu sklání,
brzy zmlknou hlasy slavičí
a my se opět s obavami ptáme,
co s naším zdravím letos zacvičí?
Bud' nový nápor covidový
či nově neštovice opičí.
Jen doufejme, že nás to příliš nezničí.*

Napsala uživatelka našeho domova p. Světluška Krejčí

VÝLETY PRO OČI, SRDCE I DUŠI

Po celé naší zemi jsou rozesteta poutní místa. Jsou součástí našich životů i životů našich předků. Poutní místo je místo zázraků, místo, kde můžeme najít odpovědi na naše otázky a dokonce i sami sebe. Vždyť sám život může být vnímán jako pouť, která někde začíná a někde má i svůj cíl.

Náš kraj má takových míst požehnaně. Nejkrásnějšími jsou tři největší poutní místa, kterým se také říká „Mariánský trojúhelník“. Jistě víte, že se jedná o kostel Narození Panny Marie ve Vranově, kostel Panny Marie Bolestné ve Sloupě a o chrám Jména Panny Marie ve Křtinách. Jsou to největší poutní kostely na Blanensku, jedinečné ve své kráse jako tři perly zasazené do rámu nádherné přírody Moravského krasu.

V letošním roce jsme měli možnost v rámci našich společných výletů navštívit dvě tato krásná místa. V dubnu jsme si jarní čas zpestřili výletem do chrámu Panny Marie Bolestné ve Sloupě. V měsíci září jsme ukončili společné výlety návštěvou nádherného mariánského místa uprostřed krásné přírody. Kostel Narození Panny Marie ve Vranově nám přichystal nejedno překvapení. Charizmatický průvodce „bratr“ Milan nám poutavým způsobem přiblížil historii i současnost farnosti a kláštera. Obdivovali jsme vzácnou sošku Panny Marie a prohlédli jsme si bohatou výzdobu interiéru kostela i krásný mechanický betlém.

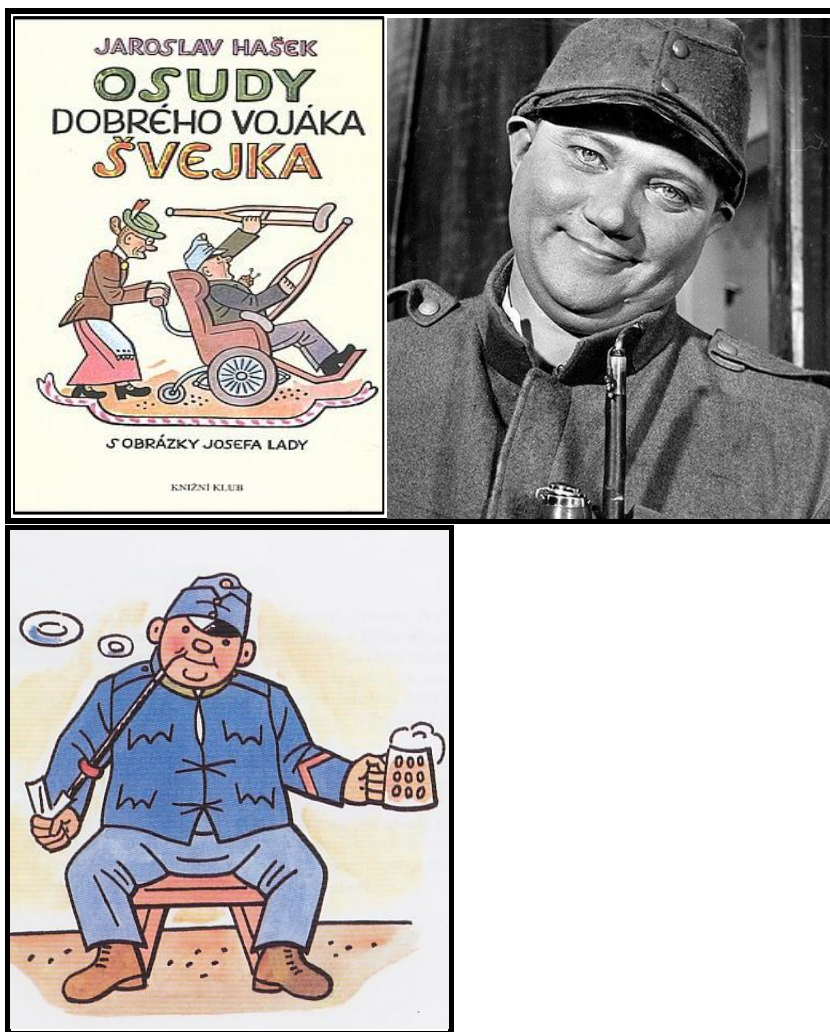
Na závěr naší pouti jsme si vyslechli líbezná mariánská melodie vranovské zvonkohry. Společně jsme si zde mohli „vyčistit hlavu“, osvěžit srdce i duši a prožít tak neopakovatelné chvíle.

Aktivizační pracovnice Romana Mišurcová

LIPNICE NAD SÁZAVOU

Město Lipnice nad Sázavou je nesmazatelně spojeno se slavným českým spisovatelem Jaroslavem Haškem, který tu žil posledních 12 let života a napsal zde své nejznámější a nejvýznamnější dílo – **Osudy dobrého vojáka Švejka**.

Je to čtyřdílný, protiválečný, humoristický román, který byl několikrát zfilmovaný a díky tomu, že byl přeložen do 58 jazyků, je nejprekládanějším českým románem u nás. Ilustroval ho Josef Lada. Smrt Haškovi ale nedovolila toto dílo dokončit.

Inspirací k sepsání tohoto románu byly Haškovy zážitky z 1. světové války, zejména jeho působení v řadách 91. pěšího pluku (pluk je skupina vojáků) rakousko-uherské armády. Ve svém románu dokonce použil pravá jména některých příslušníků tohoto pluku a pravá jména míst, kterými vojáci pluku procházeli. Inspiraci k příhodám románové postavy Josefa Švejka byly příhody různých lidí, se kterými se Hašek poznal.

Nejznámější slova z románu jsou: „**POSLUŠNĚ HLÁSÍM**“

Ve filmové podobě si zahrál Švejka herec Rudolf Hrušínský. První díl filmu se jmenoval *Dobrý voják Švejk* (1956) a druhý *Poslušně hlásím* (1957).

V centru města stojí menší domeček „Památník Jaroslava Haška“, v němž najdeme muzeum s expozicemi věnovanými právě panu Haškovi a jeho Švejkovi.

Lipnice nad Sázavou je ale především známá díky jednomu z nejmohutnějších českých hradů **HRAD LIPNICE NAD SÁZAVOU**, který je vidět již z širokého okolí.

Prohlídka hradu je volná a vidíme při ní rozhlednu, sklepení, kapli, studnu či hradní muzeum. Na tomto hradu provázal kdysi i sám pan Jaroslav Hašek.

A nyní pár legend o tomto překrásném, mohutném hradu.

O zazděné Kateřině

Krásná Kateřina z Landštejna se jednoho dne zamilovala do majitele nedalekého hradu Orlíka Jindřicha z Dubé. Když se to dozvěděl její muž, pán na Lipnici, Čeněk z Vartenberka, nechal Jindřicha zavraždit a své ženě nachystal krutou smrt. Do výklenku v hradní kapli vsadil nejprve tělo svého soka a k němu pak nechal postavit a ke zdi přikovat nebohou Kateřinu. Své strašné dílo pak dokončil tím, že výklenek zazdil. Od té doby prý v noci můžete potkat nebohou Kateřinu, jak bloudí hradem a hledá svého milého. Na počátku 18. století se při stavebních úpravách hradní kaple skutečně našel zazděný výklenek a v něm dvě lidské kostry, jedna údajně se zbytky brnění.

O pokladu a třetím kříži

Lipnice ukrývá poklad pánů z Landštejna. Poklad je ukrytý pod třetím křížem. Dva z těchto tří křížů jsou vytesány v hradní bráně. Někde na hradě je ukrytý třetí kříž, pod kterým se má kopat a nalezne se tajná místnost. Tato místnost skrývá nesmírné bohatství. Poklad ale má svého strážce, kostlivce s diamantovými očima, kterého musíte nejprve svou chytrostí obelstít, abyste se mohli pokladu zmocnit. Říká se, že poklad je stále ještě nenalezen ukrytý v lipnickém podzemí.

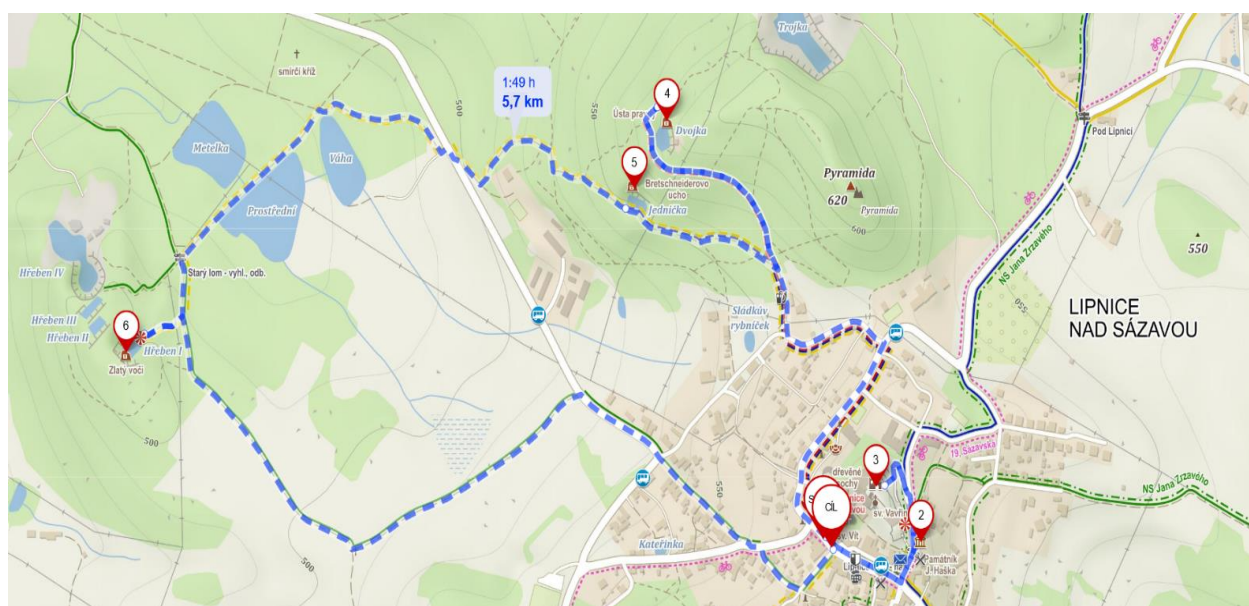
O černém muži

Na počátku 19. století zavraždil hradní pohůnek správce panství i jeho ženu a následně je okradl. Aby nebyl poznán, začernil si obličej uhelným mourem. Paní správcová se však, ještě před tím, než vydechla naposled, probírala a zburcovala hradní čeládku. Vraha i s dvěma kumpány dopadli v hostinci za městečkem, jak se dělí o bohatý lup. Pohůnek byl odsouzen k smrti oběšením. V hradním vězení si však stačil vzít život dřív, než na něm mohla být katem vykonána spravedlnost. Sebevrahova nevysvobozená duše se tu čas od času zjevuje a v podobě černého muže hledá vysvobození z tohoto světa.

O Samsonovi

Kdysi dávno lipnický hrad vlastnil krutý rytíř Samson. Večer s oblibou vyjížděl z hradu a unášel na něj mladé dívky z okolí. Když se pak s

dívkou dostatečně potěšil, uvrhl ji do tajného podzemí jedné z hradních věží. Dveře do ní se daly otevřít jen zvenčí a klíč od zámku nosil Samson stále u sebe. Zvěst o strašném rytíři se nesla okolním krajem. Jednoho dne unesl Samson další půvabnou dívku. Ta již tušila, co ji čeká. Samson nebohou dívku odvedl ke svému podzemí, otevřel dveře a strčil ji dovnitř. Děvče však v poslední chvíli strhlo rytíře s sebou. Dveře se zavřely a zámek zaklapl. Rytíře Samsona tak nakonec potkal stejný osud, jaký chystal svým nevinným obětem a mohutná hradní věž dodnes nese rytířovo jméno.

V okolních lesích naleznete dnes již zatopené lomy, které vznikly na konci 19. a začátku 20. století, kdy průmysl kamene zažíval velký rozkvět. Většina lomů už ale není v provozu.

Skrývají však **Národní památník odposlechu**. Do žulových skal tu byly vytesány tři sochy – **Bretschneiderovo ucho**, **Ústa pravdy** a **Zlatý voči**, jako připomínka nekalých praktik minulého režimu.

Památník odposlechu vznikl tři roky: každý rok byla dokončena jedna socha. Autorem je místní sochař Radomír Dvořák, kterému pomáhali žáci kamenosochařského střediska Lipnice nad Sázavou.

Bretschneiderovo ucho je prvním z reliéfů Památníku národního odposlechu a byl odhalen 23. června 2005. Zvláštní název byl inspirován postavou tajného policisty z knihy Dobrý voják Švejk.

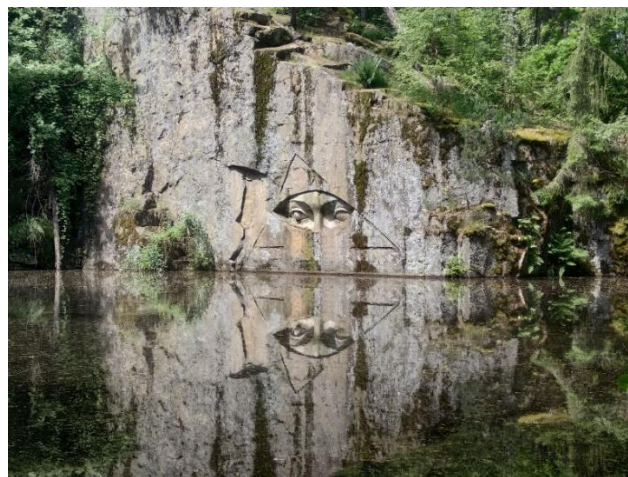

Ústa pravdy jsou druhým reliéfem Národního památníku odposlechu a téměř 3 metrový reliéf byl slavnostně odhalen 7. září 2006.

V ústech pravdy se nachází zhruba 20 cm otočná žulová koule s nápisy. S opatrností se dá dojít až přímo k reliéfu s pomocí řetězů ve skále.

Zlatý voči jsou v pořadí třetím odhaleným reliéfem Národního památníku odposlechu ze 14. září 2007 a stejně jako ostatní se nachází v bývalém žulovém lomu. Voči jsou vytesány v trojúhelníku vysokém cca 2,5 m. Na pravém oku je zlatý nápis „Home“ a na levém „Enter“.

V roce 2020 se zde natáčela pohádka **Princezna zakletá v čase**. A v roce letošním, 2022, se natáčí její pokračování.

Zdravotní sestra Jana Čengerová

LOUČENÍ S LÉTEM

Léto je jedno ze čtyř ročních období. Je umístěno mezi jaro a podzim. Jde o měsíce červen, červenec a srpen. Léto má nejdelší dny s největším množstvím teplých a horkých dnů. Tohle roční období většinou uteče velmi rychle a proto nejenom v každém městě, ale také v každé maličké vesničce se na konec prázdnin konají místní akce.

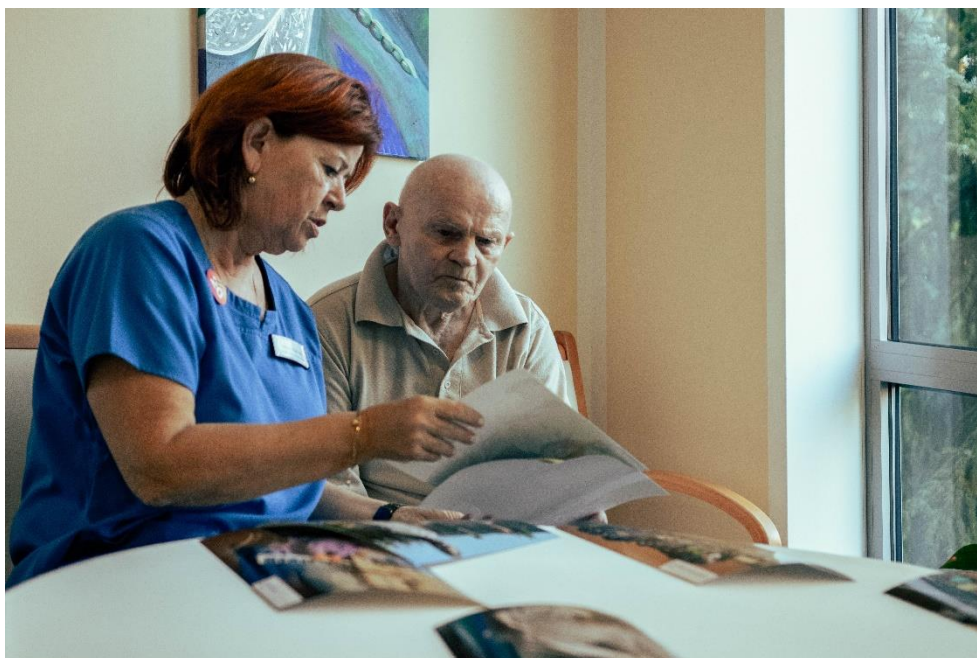
Jako každý rok, tak i letos, jsme se i my v našem domově poctivě rozloučili s letní sezónou. Ve čtvrtek 8. září odpoledne jsme se sešli na zahradě našeho domova. K poslechu nám zahrál a zazpíval pan Michal Silnica. Nechybělo ani studené pivečko, opékané klobásy a také dobrá nálada všech přítomných.

Krásný, barevný podzim Vám všem přeje Iveta Hájková

20. VÝROČÍ DOMOVA

V polovině října roku 2002 SENIOR centrum v Blansku přivítalo své první obyvatele. Letos je to již dvacátý rok, kdy toto zařízení poskytuje pobytové služby. A to byl důvod k oslavě! Celý druhý říjnový týden se nesl ve výročním duchu – prohlíželi jsme si výstavu fotografií mapujících uplynulých dvacet let, diskutovali jsme nad kronikami domova, pozvali jsme hosty z Domova Olga a nakonec jsme celý týden završili 14. října oslavou. Pro hosty, naše uživatele, jejich rodiny, ale zejména pro zaměstnance a zaměstnankyně byl připraven příjemný program v podání blanenských umělců MgA. Víta Šujana a Blue Cimbál & Deep Guitar.

Prohlížení fotografií a kronik

Hudební terapie

Taneční terapie

Snoezelen therapie

Reminiscence

Návštěva Domova Olga

Společná beseda

Procházka po zahradě

14. 10. 2022

Vystupující Vít Šujan (kytara) a Roman Veverka (cimbál).

KRONIKA DOMOVA

Odešli z našich řad

23. července 2022	Božena Bednářová
21. srpna 2022	Anna Malcovská
8. září 2022	Marie Šamalíková
15. září 2022	Ladislav Škárka
27. září 2022	Marie Varhánková
30. září 2022	Vladimír Gilk
7. října 2022	Dagmar Taranzová
18. října 2022	Květuše Kocmanová
27. října 2022	Emílie Němcová

Vítáme nové sousedy

V měsíci červenci jsme přivítali

Ludmilu Fialovou

Danuši Zouharovou

Růženu Vymazalovou

V měsíci srpnu jsme přivítali

Drahomíru Skálovou

V měsíci září jsme přivítali

Antonína Janíčka

Annu Dražilovou

V měsíci říjnu jsme přivítali

Růženu Musilovou

Věru Francovou

Jiřího Gundackera

Marii Sehnalovou

Bohumilu Valentovou

LUŠTĚNÍ

POMŮCKA: DIEDR, LEC, OAT, STAKAN, YVA	SPZ OKR. BLANSKO	ANGL. OVES	PODPIS ANONYMA	FYZIO- TERAPIE	PRIMÁTI	ZN. TELLURU	..., neshodnou se ani jejich psi. Japonské přísloví			
VTIPNĚ RČENÍ										
POHOVKA							KOUŘIT	VYDAVATEL- STVÍ TISKOPISŮ	ČÍŠE (RUSKY)	SPZ ROKYCAN
RUSKY OD			SOLMIZAČ. SLABIKA MUŽ MYJÍCÍ NÁDOBÍ			STARŠÍ ZKR. NAŠÍ REPUBLIKY ČÍSLOVKA Ř				
 KOMÍHAT		MOJE PODLE PRÁVA (LAT.)			DVOJZPĚV HADÍ CITOSL.					
1. DÍL TAJENKY										ROSTLINA ZBĚHOVEC
SEČNÁ ZBRAŇ				ŠTŮČKY VŠECHNO VZÍT						
ŘÍMSKY 2			POUŽÍVAT PERO ŽENSKÉ JM. (2. 7.)					AKADEMIE VĚD (ZKR.) DOMÁCKY DALIBOR		
HLOUPOST							SPODKY NÁDOB NĚM. ANO			
AFRIČAN					DOMÁCKY ALENA ZN. ARZÉNU				PROCESTO- VAT	SKALKÁ
AKVARIJNÍ RYBA						FRANCOVKA SLOVEN. JAKÁ				
 MYLNÝ NÁZOR		PLEMENO HOVORY					KÓD IRSKA SLEZSKÁ ŘEKA			
OSTŘÍ					SLEPIČÍ SLABIKA SPZ HORB (NĚMECKO)			PRIMÁT AKADEMIE MÚZ. UMĚNÍ		
POLSKÝ AUTOR AFORISMŮ				2. DÍL TAJENKY ŘÍMSKY 495						
ŠKOLNÍ LÁTKA						BYLINA PODOBNÁ HERMÁNKU				
KLIN						MOTOROVÁ VOZIDLA				

SENIOR CENTRUM BLANSKO

příspěvková organizace

POD SANATOROU 2363/3, BLANSKO, TEL. 516 410 206

www.seniorcentrumblansko.cz, ddblansko@ddblansko.cz

Určeno pro vnitřní potřebu.